ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Северна Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: д-р Фатмир Бесими, министер за финансии и

Филип Николоски, заменик на министерот за финансии

ПОВЕРЕНИЦИ: д-р Јелена Таст, државен секретар во Министерството за финансии

Аница Иваноска Стрезовски, државен советник во Министерството за финансии и

Тања Трипунова, државен советник во Министерството за финансии

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН

за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година, по скратена постапка

Скопје, ноември 2022 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Извршувањето на Буџетот на Република Северна Македонија се регулира со посебен закон во кој поблиску се определуваат начинот и условите за извршување на Буџетот за тековната фискална година.

II.ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Законот, чие донесување се предлага, се заснова врз следниве основни начела:

1. рационално, економично, ефикасно и ефективно трошење на средствата од корисниците на Буџетот и
2. законитост и одговорност при користењето на средствата на Буџетот за извршување на утврдените обврски на Републиката.

III.ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

За спроведување на овој закон не се потребни дополнителни финансиски средства, со оглед дека потребните финансиски средства за спроведување на планираните активности на буџетските корисници се планирани со Предлог-Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗАТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон потребните финансиски средства се обезбедени со Буџетот на Република Северна Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2023 ГОДИНА

Со оглед на тоа што се исполнети случаите утврдени во членот 170 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, овој закон се предлага да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2023 ГОДИНА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година (во натамошниот текст: „Буџетот“) се извршува според одредбите од овој закон.

Член 2

Буџетските корисници и единките корисници се должни утврдените средства во Буџетот да ги користат наменски, рационално, економично и ефикасно.

2. ИЗВРШУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ

Член 3

Буџетските корисници кои во својот состав имаат единки корисници се должни да го контролираат наменското и законитото користење на средствата со кои располагаат единките корисници.

Член 4

Буџетските корисници и единките корисници не смеат да преземаат обврски или да направат расходи над лимитот на одобрените средства со Буџетот.

Член 5

Техниката на наплата на приходите, извршувањето на расходите и управувањето со ликвидноста се врши во согласност со актите пропишани од министерот за финансии.

Член 6

Буџетските корисници од централната власт можат да ги користат средствата само доколку во рок од 25 дена од денот на донесувањето на Буџетот до Трезорот при Министерството за финансии достават годишен финансиски план по квартали за користење на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки.

Буџетските корисници од централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до секоја единка корисник, во рок од пет дена од денот на донесувањето на Буџетот, да достават извадок од годишниот финансиски план по сметки, програми, потпрограми и ставки, во кој се содржани одобрените средства за одделните единки корисници.

Врз основа на извадокот од ставот 2 на овој член, единките корисници изготвуваат свој финансиски план по квартали, сметки, програми, потпрограми и ставки, кои имаат обврска да го достават до надлежното министерство, а надлежното министерство консолидираниот финансиски план да го достави до Министерството за финансии во рок од 25 дена од денот на донесувањето на Буџетот.

Во текот на годината, буџетските корисници од централната власт може да достават барање за измена на годишниот финансиски план по квартали, за користењето на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки, за расходи кои не можеле да бидат навремено планирани и за истото е потребно да се достави ревидиран годишен финансиски план по квартали.

Врз основа на годишниот финансиски план, во текот на годината, буџетските корисници од централната власт изготвуваат предлог на финансиски план за даден квартал, по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки, кој го доставуваат до Трезорот при Министерството за финансии, најдоцна пет дена пред почетокот на кварталот за кој се однесува планот, заради негово одобрување.

Буџетските корисници од централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до Трезорот при Министерството за финансии да достават и збирен квартален план по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки за своите единки корисници.

Во текот на дадениот квартал, буџетските корисници од централната власт може да достават барање за измена на кварталниот финансиски план по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки, во рамки на износите одобрени за дадениот квартал.

Средствата од Основниот буџет во Раздел 090.02-Министерство за финансии-Функции на државата се користат без одобрување на финансиски план.

Во случај кога Владата на Република Северна Македонија одобрува средства од Раздел 090.02-Министерство за финансии-Функции на државата на друг буџетски корисник, средствата се одобруваат како финансиски план (право на трошење) во разделот на буџетскиот корисник.

Член 7

Буџетските корисници од централната власт во првиот квартал во тековната година се обврзани да реализираат најмалку 15% од планираните капитални расходи од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства на ставките 480 - Купување на опрема и машини, 481 - Градежни објекти, 482 - Други градежни објекти, 483 - Купување на мебел и 486 - Купување на возила во соодветните потпрограми во нивните буџети, со исклучок на Програмата М – Интеграција во ЕУ и Потпрограмата ВА – Интеграција во НАТО.

Буџетските корисници од централната власт заклучно со вториот квартал во тековната година се обврзани да реализираат најмалку 40% од планираните капитални расходи од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства на ставките 480 - Купување на опрема и машини, 481 - Градежни објекти, 482 - Други градежни објекти, 483 - Купување на мебел и 486 - Купување на возила во соодветните потпрограми во нивните буџети, со исклучок на Програмата М – Интеграција во ЕУ и Потпрограмата ВА – Интеграција во НАТО.

Буџетските корисници од централната власт заклучно со третиот квартал во тековната година се обврзани да реализираат најмалку 65% од планираните капитални расходи од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства на ставките 480 - Купување на опрема и машини, 481 - Градежни објекти, 482 - Други градежни објекти, 483 - Купување на мебел и 486 - Купување на возила во соодветните потпрограми во нивните буџети, со исклучок на Програмата М – Интеграција во ЕУ и Потпрограмата ВА – Интеграција во НАТО.

Доколку буџетските корисници од централната власт не постапат согласно со ставовите 1, 2 и 3 на овој член, за неискористените средства до пропишаниот лимит (остатокот до 15% до 40% односно до 65%), Министерството за финансии по службена должност врши прераспределба на ставка 414 - Резерви за капитални расходи во рамките на буџетот на буџетскиот корисник, без право на трошење.

Доколку буџетските корисници од централната власт заклучно со вториот квартал во тековната година реализирале 40% од капиталните расходи на ниво на потпрограма и ставка од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства, односно заклучно со третиот квартал во тековната година реализирале 65% од капиталните расходи на ниво на потпрограма и ставка од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства, прераспределените средства од ставот 4 на овој член Министерството за финансии по службена должност ги враќа на соодветната потпрограма и ставка од каде што биле прераспределени.

Доколку буџетските корисници од централната власт заклучно со 15 ноември во тековната година реализирале 70% од капиталните расходи на ниво на потпрограма и ставка од донесениот основен буџет со вклучени прераспределби на средства, прераспределените средства од ставот 4 на овој член Министерството за финансии по службена должност ги враќа на соодветната потпрограма и ставка од каде што биле прераспределени.

Обврските предвидени во ставовите 1, 2, 3, 4, 5 и 6 на овој член не се однесуваат на буџетскиот корисник Собрание на Република Северна Македонија.

На предлог на Владата на Република Северна Македонија, за користењето на средствата од ставката 414 - Резерви за капитални расходи, кои не се вратени согласно со ставот 5 од овој член одлучува Собранието на Република Северна Македонија со Одлука за прераспределба на средства помеѓу буџетските корисници и фондовите или со донесување на измени и дополнувања на Буџетот.

Доколку во роковите предвидени од ставовите 2, 3 и 6 на овој член се подготвуваат и донесуваат измени и дополнувања на Буџетот на Република Северна Македонија за тековната година, Министерството за финансии не постапува согласно со ставот 4, 5 и 6 од овој член.

Доколку во рокот предвиден од став 2 на овој член се донесат измени и дополнувања на Буџетот на Република Северна Македонија за тековната година, Министерството за финансии не постапува согласно став 4 од овој член.

Член 8

Исплатата на плати на буџетските корисници од централната власт и единките корисници ја одобрува Министерството за финансии.

Буџетските корисници од централната власт и единките корисници се должни два дена пред исплатата на плати, до Министерството за финансии да доставаат барање за одобрување на средства за плати кон кое ќе го приложат образецот Ф-1 за бројот на вработените по име и презиме, плата како и други податоци предвидени во образецот во пишана и електронска верзија (на ЦД, електронска пошта и друго) за односниот месец за кој се однесува исплатата.

Во случај на нови вработувања, буџетските корисници од централната власт и единките корисници се должни да доставаат известување за обезбедени финансиски средства и да приложат образец М-1.

Раководното лице кај буџетскиот корисник е одговорно за осигурување дека доставеното барање за одобрување на средства за плати е во согласност со важечката законска регулатива.

Член 9

Вработените во буџетските корисници од централната власт имаат право на додаток на плата во висина до 30% од износот на основната плата заради специфичност на работите и работните задачи и зголемен обем на работа, доколку во буџетот на буџетскиот корисник се обезбедени средства за оваа намена.

Вработените во буџетските корисници о д централната власт, правото на додаток на плата од став 1 на овој член, ќе го остваруваат почнувајќи со исплатата на платата за месец март.

Поблиските критериуми за остварување на правото на додатокот и начинот на утврдување на висината на додатокот од ставот 1 на овој член на предлог на Министерството за финансии и Министерството за информатичко општество и администрација, ги утврдува Владата на Република Северна Македонија.

Додатокот на плата од ставот 1 на овој член, не се исплаќа на вработените во буџетскиот корисник од централната власт на кои им е утврдено правото на додаток на плата со посебен закон и/или колективен договор, освен додатоците на плата за ноќна работа, работа во смени, работа за време на неделен одмор, работа за време на празници утврдени со закон и работа подолго од полното работно време.

Член 10

Вработените во буџетските корисници од централната власт кои работат во органите и структурите за управување со инструментот за претпристапна помош ИПА и правото на плата го остваруваат под услови и критериуми утврдени со Законот за административни службеници, имаат право на додаток на плата во висина од 15% од износот на основната плата.

Вработените во буџетскиот корисник кој е надлежен за извршување на мерките за директни плаќања во земјоделството и руралниот развој и спроведување на мерките за државна помош во земјоделството, имаат право на додаток на плата во висина од 15% од износот на основната плата, доколку истите не го остваруваат правото на додаток на плата од став 1 на овој член.

Член 11

На избраните и именуваните функционери кај буџетските корисници и единките корисници од денот на нивното именување заклучно со денот на нивното разрешување, им следува надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството во висина од 30% од просечната месечна нето-плата исплатена во Република Северна Македонија во претходните три месеци.

Одвоен живот од семејството се смета кога лицата од ставот 1 на овој член кои имаат семејство за издржување засноваат работен однос во орган на управа надвор од нивното живеалиште, а во местото каде што е седиштето на органот во кој имаат засновано работен однос не живеат со нивното семејство.

Надоместокот за трошоците за одвоен живот не им припаѓа на лицата од ставот 1 на овој член, доколку местото на живеење е оддалечено помалку од 100 километри од местото на работење.

На избраните и именуваните функционери кај буџетските корисници и единките корисници кои користат надоместок за одвоен живот од семејството не им следува надоместок за трошоците за превоз заради посета на потесното семејство.

Член 12

На лицата на кои им следува право на користење на службен стан согласно со закон, доколку истиот не може да им биде обезбеден, имаат право на надоместок за закупнина на стан. Владата на Република Северна Македонија ќе ја определи висината на надоместокот за закупнина на стан.

Надоместокот на трошоците за одвоен живот и надоместокот за закупнина на стан меѓусебно се исклучуваат.

Член 13

Одредбите од членовите 11 и 12 од овој закон се применуваат и на лицата на служба во Армијата на Република Северна Македонија и во Министерството за внатрешни работи, на кои им следуваат овие права согласно со закон.

Член 14

За деновите кога вработениот е на службен пат, боледување, годишен одмор и отсуствува од работа по која било друга основа, надоместокот за одвоен живот не се исплатува.

Член 15

Надоместокот за селидбени трошоци, на лица на кои им следува право на користење на службен стан се исплатува во висина на вистинските трошоци за превоз на покуќнината.

Надоместокот за селидбени трошоци не следува доколку на вработениот му се исплатува надоместок за одвоен живот.

Член 16

Во случај на непрекинато боледување подолго од шест месеци на вработениот му се исплатува еднократна парична помош во висина од една последна исплатена просечна месечна нето-плата во органот каде што е вработен.

Член 17

Во случај на заминување на работникот во пензија му се исплатува двократен износ за отпремнина пресметан врз основа на просечната месечна нето плата по работник во Републиката објавена до денот на исплатата.

Член 18

Во случај на смрт на вработениот, на неговото семејство му припаѓа парична помош во износ од двократен износ на просечната месечна нето-плата по работник во Републиката објавена до денот на исплатата.

На вработениот, во случај на смрт на член на потесното семејство (родител, брачен другар, деца родени во брак или вон брак, посиноци, посвоени деца и децата земени на издржување) му припаѓа парична помош во износ на една просечна месечна нето-плата по работник во Републиката објавена до денот на исплатата.

Надоместоците од ставовите 1 и 2 на овој член се исплатуваат по претходно доставено барање со комплетирана документација во годината на настапување на смртта, односно во годината која следи по годината на настапување на смртта.

За работниците ангажирани со договори за отстапување на работник за привремени вработувања, средствата за исплата на солидарна помош на вработените ги обезбедува работодавачот, а исплатата ја врши Агенцијата за привремени вработувања.

Член 19

Буџетските корисници, правата стекнати по основ на членовите 11, 12, 15, 16, 17 и 18 од овој закон ги исплаќаат од одобрените средства со Буџетот.

Член 20

Буџетските корисници и единките корисници на средства од Буџетот на Република Северна Македонија, јавните претпријатија, агенции и јавно-правните субјекти основани од централната власт, како и трговските друштва основани од Република Северна Македонија, освен независните регулаторни тела со јавни овластувања утврдени со закон, можат да вработуваат работници на определено време, на неопределено време и да склучуваат договори за отстапување на работник за привремени вработувања, за вршење на привремени работи само под услов ако за тоа се обезбедени финансиски средства во Буџетот на Република Северна Македонија, односно во финансиските планови за тековната фискална година.

Министерството за финансии во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето за вработување на нови работници, писмено ги известува субјектите од ставот 1 на овој член за обезбедените финансиски средства за бараните вработувања.

Собранието на Република Северна Македонија за согласност за обезбедени финансиски средства постапува согласно со Законот за Собранието на Република Македонија.

Член 21

Вработените во буџетските корисници и единките корисници правото на додаток на плата за прекувремена работа, првенствено го остваруваат преку користење на слободни часови односно денови, колку што биле ангажирани за работата надвор од редовното работно време, доколку во буџетот на буџетскиот корисник или единка корисник не се обезбедени средства за исплата на додаток на плата за прекувремена работа, а со користењето на слободни денови за вработените не се нарушува редовниот работен процес во извршувањето на работните задачи.

Обезбедените средства за оваа намена подразбираат дека буџетските корисници и единки корисници не треба да достават барање за исплата на плата кое ќе биде поголемо од утврденото месечно право за исплата на плата, односно од обезбедените буџетски средства во масата на плати.

2.1 ИЗВРШУВАЊЕ НА ОДДЕЛНИ РАСХОДИ УТВРДЕНИ ВО ОСНОВНИОТ БУЏЕТ

Член 22

Средствата утврдени во Раздел 040.01 - Влада на Република Северна Македонија, Потпрограма П 1 – Мерки за справување со Covid-19 кризата и други антикризни мерки, се користат по претходно донесена одлука од Владата на Република Северна Македонија, за поддршка на граѓаните, институциите и стопанството со цел надминување на определени непредвидени состојби.

Член 23

Средствата утврдени во Раздел 040.02 - Служба за општи и заеднички работи на Владата на Република Северна Македонија, Потпрограма 1А - Реконструкција на згради на владини органи, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија на предлог на Службата за општи и заеднички работи на Владата на Република Северна Македонија.

Член 24

Средствата утврдени во Раздел 040.10–Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците, Потпрограма 11-Промоција на меѓуетнички односи, ставка 463-Трансфери до невладини организации, кои се наменети за финансирање на програмски активности на здруженија на граѓани и

фондации ќе се користат врз основа на одлука на Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците.

Здруженијата и фондациите до Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците доставуваат програми за намената на бараните средства, по претходно распишан оглас.

Средствата утврдени во Раздел 040.10 – Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците, Потпрограма 12-Одбележување на годишнина на Рамковниот договор, ставка 425-Договорни услуги се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците.

Средствата утврдени во Раздел 040.10 – Министерство за политички систем и односи меѓу заедниците, Потпрограма К5-Соодветна и правична застапеност на заедниците ќе се користат за вработување на припадници на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, по претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застапеност формирано од Владата на Република Северна Македонија.

Член 25

Во Раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, Потпрограма 20 - Функции, ставка 426 - Други тековни расходи се обезбедуваат средства за плаќање на провизии за платен промет и за извршени услуги.

Член 26

Средствата утврдени во Раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, Потпрограма 20 - Функции, категории 45-Каматни плаќања и 49-Отплата на главнина, за отплата на камата и главнина по основ на странски и домашен долг, како и средствата утврдени во Потпрограмата 20 - Функции, ставка 485 - Вложувања и нефинансиски средства, наменети за плаќање на гаранции на државата согласно со одредбите од склучените договори, како и краткорочните позајмици кои се враќаат до крајот на фискалната година се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена.

Член 27

Средствата за финансирање на проектите од одделните компоненти од ИПА (национално кофинансирање и ИПА средствата од ЕУ) индикативно се планирани во раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, освен средствата за национално кофинансирање на петтата компонента од ИПА - Рурален развој кои се планирани во Разделот 140.04 - Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој и Разделот 140.01 - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

При ненавремен трансфер на средствата од ЕУ наменети за финансирање на проектите од одделните компоненти од ИПА, средствата ќе се обезбедат од Буџетот, согласно со интерните процедури на Министерството за финансии.

При извршување, приоритет во исплатата на средствата ќе има финансирањето на проектите од одделните компоненти од ИПА.

Член 28

Во Раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, Потпрограма 20-Функции, ставка 465 - Исплата по извршни исправи, се обезбедуваат средства за плаќање на извршни исправи, во случај кога должник е Република Северна Македонија. Овие средства се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена.

Член 29

Во Раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, Потпрограма 20 - Функции, ставка 480 - Купување на опрема и машини, се обезбедуваат и средства за враќање на данок на додадена вредност при реализација на донација од јавен интерес, како и средства за враќање на данок на додадена вредност и акцизи за реализација на проекти врз основа на договори меѓу Владата на Република Северна Македонија и странски донатори, во кои стои клаузула дека донираните средства не можат да се користат за плаќање на даноци. Овие средства се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена.

Поблиски прописи за начинот на спроведување на одредбите од ставот 1 на овој член донесува министерот за финансии.

Член 30

Средствата утврдени во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 20 – Сообраќај и комуникации, ставка 464 – Разни трансфери се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија на предлог на Министерството за транспорт и врски.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 30 - Урбанизам и градежништво, ставка 482 – Други градежни објекти се користат по претходно донесена програма од министерот за транспорт и врски.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, Потпрограма ДА - Инвестиции во железничката инфраструктура, ставка 489 - Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации се користат по претходно донесена годишна програма за финансирање на железничката инфраструктура од Владата на Република Северна Македонија на предлог на управителот на инфраструктура.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, Потпрограма ДА - Инвестиции во железничката инфраструктура, ставка 461 - Субвенции за јавни претпријатија, се користат согласно со донесена одлука од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за транспорт и врски.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 3Б - Водовод и канализација за општините, ставка 425 – Договорни услуги и ставка 488 - Капитални дотации до ЕЛС, се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена во текот на годината и истите се рефундираат од сметката за заеми и сметката за донации за истата намена во Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 – Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 11 – Поддршка на имплементацијата на Декадата и Стратегијата за Ромите, ставка 488 – Капитални дотации до ЕЛС, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за транспорт и врски.

Распределбата на средствата од ставот 6 на овој член, ја врши Владата на Република Северна Македонија со одлука, на предлог на Министерството за транспорт и врски.

Средствата утврдени во Раздел 130.01 Министерство за транспорт и врски, Потпрограма 2М - Инвестиции во патна инфраструктура, ставка 489 - Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Јавното претпријатие за државни патишта, по прием на претходно мислење од Министерството за транспорт и врски.

Доколку до крајот на месец ноември во тековната година, не се изврши рефундирање на средства од став 5 од овој член, Трезорот по службена должност врши пренамена на средства од Буџетот на Раздел 130.01 - Министерство за транспорт и врски, од сите ставки и програми.

Член 31

Средствата утврдени во Раздел 140.01 – Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма 30 – Земјоделство, ставка 489 – Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации, ќе се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата утврдени во Раздел 140.01 – Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма 34 – Рурален развој, ставка 464 – Разни трансфери и ставка 489 - Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата утврдени во Раздел 140.01-Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма 51 - Заштита на растенија, ставка 464-Разни трансфери, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата утврдени во Раздел 140.01 – Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма 60 – Водостопанство, ставка 423 – Материјали и ситен инвентар, ставка 482 – Други градежни објекти и ставка 485 - Вложувања и нефинансиски средства, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата утврдени во Раздел 140.01 - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма 6Г – Програма за наводнување на јужна долина на Вардар, ставка 425 – Договорни услуги и ставка 482 – Други градежни објекти и во Потпрограма 6Д-Програма за наводнување на Северна Македонија, ставка 482 – Други градежни објекти, се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена во текот на годината и истите се рефундираат од сметката за заем за истата намена во раздел 140.01-Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Доколку до крајот на месец ноември во тековната година, не се изврши рефундирање на средствата од ставот 5 од овој член, Трезорот по службена должност врши пренамена на средства од Буџетот на раздел 140.01-Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, од сите ставки и програми.

Средствата утврдени во Раздел 140.01 - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Потпрограма МД – Рурален развој, ставка 425 – Договорни услуги, се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена во текот на годината и истите делумно се рефундираат од сметката за донации во раздел 090.02 - Министерство за финансии – функции на држава, Потпрограма МД – Рурален развој.

Доколку до крајот на месец ноември во тековната година не се изврши рефундирање на средствата од ставот 7 на овој член, Трезорот по службена должност врши пренамена на средства од Буџетот на раздел 140.01-Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 32

Средствата утврдени во Раздел 140.04 - Агенција за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој, Потпрограма 20 - Финансиска поддршка во земјоделството, ставка 464 - Разни трансфери, Потпрограма 21 - Интервентен фонд за земјоделството, ставка 464 - Разни трансфери, Потпрограма 22 - Поттикнување на потрошувачка на свежо овошје, млеко и млечни производи, ставка 464 - Разни трансфери, како и средствата утврдени во Потпрограма 2А - Финансиска поддршка на рурален развој, ставка 489 - Капитални субвенции за претпријатија и невладини организации, се користат по претходно донесени програми од Владата на Република Северна Македонија на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 33

Средствата утврдени во Раздел 140.05 – Агенција за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија, Потпрограма 20 – Ветеринарно - здравствена заштита, ставка 464 - Разни трансфери, Потпрограма 30 - Безбедност на храна, ставка 464 - Разни трансфери и Потпрограма 40 - Ветеринарно јавно здравство, ставка 464 - Разни трансфери се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија.

Член 34

Средствата утврдени во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 10 - Администрација, ставка 463 - Трансфери до невладини организации, ќе се користат со Одлука на Владата на Република Северна Македонија, за финансирање на програмските активности на националните инвалидски организации, нивните здруженија и нивната асоцијација, здруженијата на граѓани за борба против семејното насилство и Црвен крст на Република Северна Македонија, согласно со Законот за игрите на среќа и за забавните игри.

Член 35

Средствата утврдени во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 3А - Изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита, се користат по претходно донесена Програма за изградба, опремување и одржување на објекти за детска заштита

од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за труд и социјална политика.

Средствата утврдени во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 4А - Изградба, опремување и одржување на објекти за социјална заштита и домови за стари лица, се користат по претходно донесена Програма за изградба, опремување и одржување на објекти за социјална заштита и домови за стари лица од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за труд и социјална политика.

Член 36

Средствата за заштита на социјално загрозеното население утврдени во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 50 - Надоместоци за социјална заштита, ставка 471- Социјални надоместоци, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија и комплетирана документација од страна на центрите за социјална работа.

Член 37

Средствата за исплата на детски и родителски додаток утврдени во Раздел 150.01– Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 52 - Надоместоци за детска заштита, ставка 471 - Социјални надоместоци, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија и комплетирана документација од страна на Министерството за труд и социјална политика.

Член 38

Средствата за извршување на обврските на Република Северна Македонија по основ на пензиско и инвалидско осигурување утврдени со закон, во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 60 – Поддршка на социјални фондови, ставка 431-Трансфери до Фондот за ПИОМ се исплатуваат на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија по претходно доставена пресметка од Фондот до Министерството за труд и социјална политика.

Член 39

Средствата за извршување на обврските на Република Северна Македонија по основ на капитално финансирано пензиско осигурување утврдени со закон, во Раздел 150.01 - Министерство за труд и социјална политика, Потпрограма 61 - Транзициони трошоци по основ на пензиска реформа, ставка 431-Трансфери до Фондот за ПИОМ се исплатуваат на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија по претходно доставена пресметка од Фондот до Министерството за труд и социјална политика.

Член 40

Буџетскиот корисник на централниот буџет при прераспределба на средства во рамки на одобрениот буџет, а кои се однесуваат на зголемување или намалување на расходната ставка 431 – Трансфери до Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија, мора соодветно да обезбеди и прераспределба на средствата утврдени во буџетот на Фондот.

Член 41

Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија, до Министерството за финансии доставува полугодишен и годишен извештај со образложение за висината и намената на искористените средства од членовите 38 и 39 од овој закон, како и образложение за преземените и планирани мерки за зголемување на наплатата на даночните и неданочните приходи во негова надлежност и предлози за намалување на трансферите, најдоцна еден месец по завршување на извештајниот период.

Член 42

Средствата утврдени во Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука, Потпрограма ТА - Изградба на основни училишта и ТБ - Реконструкција на основни училишта, се користат по

претходно донесена Програма за изградба и реконструкција на основни училишта од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за образование и наука.

Средствата утврдени во Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука, Потпрограма ТГ - Изградба на средни училишта и ТД – Реконструкција на средни училишта, се користат по претходно донесена Програма за изградба и реконструкција на средни училишта од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за образование и наука.

Средствата утврдени во Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука, Потпрограма 50-Ученички стандард, Потпрограма ТИ – Реконструкција на ученички домови, Потпрограма 60-Студентски стандард и Потпрограма ТК – Изградба и реконструкција на студентски домови се користат по претходно донесени програми од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за образование и наука.

Средствата утврдени во Раздел 160.01-Министерство за образование и наука, Потпрограма 71-Научно-истражувачка работа, се користат по претходно донесена програма за научно-истражувачка дејност од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за образование и наука.

Средствата утврдени во Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука, Потпрограма ТЛ – Енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови, ставка 420 – Патни и дневни расходи, ставка 421 – Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт, ставка 423 – Материјали и ситен инвентар, ставка 424 – Поправки и тековно одржување, ставка 425 - Договорни услуги, ставка 426 – Други тековни расходи и ставка 482 – Други градежни објекти, се извршуваат без оглед на планираната буџетска алокација за оваа намена во текот на годината и истите се рефундираат од сметката за заеми и сметката за донации за истата намена во Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука.

Доколку до крајот на месец ноември во тековната година, не се изврши рефундирање на средства од ставот 5 на овој член, Трезорот по службена должност врши пренамена на средства од Буџетот на Раздел 160.01 - Министерство за образование и наука, од сите ставки и програми.

Член 43

Средствата утврдени во Разделот 161.01 - Агенција за млади и спорт, Потпрограма 20 - Спорт, ставка 463 - Трансфери до невладини организации се користат за финансирање на спортот, за спортските федерации и клубови, согласно со Законот за игрите на среќа и за забавните игри.

Распределбата на средствата од ставот 1 на овој член ја врши Владата на Република Северна Македонија со одлука, врз основа на програма поднесена од Агенцијата за млади и спорт.

Средствата утврдени во Разделот 161.01 - Агенција за млади и спорт, Потпрограма 40 - Меѓународен програм, ставка 463 - Трансфери до невладини организации се користат по претходно донесена програма за развој на спорт и млади од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Агенцијата за млади и спорт.

Член 44

Средствата утврдени во Раздел 190.01 - Министерство за здравство, Потпрограми 40, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68 и 69 се користат по претходно донесени програми од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за здравство.

Распределбата на средствата утврдени во Потпрограмата 68 – Болничко лекување без наплата на партиципација за пензионери и одделни социјални категории, Министерството за здравство ја планира во соработка со Министерството за труд и социјална политика.

Член 45

Средствата утврдени во Раздел 191.01 - Министерство за локална самоуправа, Потпрограма ОА - Рамномерен регионален развој, ставка 464 - Разни трансфери се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Министерството за локална самоуправа.

Средствата утврдени во раздел 280.01 - Биро за регионален развој, Потпрограма ОА - Рамномерен регионален развој, ставка 488 - Капитални дотации до ЕЛС, се користат по претходно донесена програма од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Бирото за регионален развој.

Член 46

Средствата утврдени во Раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата, Потпрограма А0-Децентрализација, ставка 441-Дотации од ДДВ, се пренесуваат на сметките на општините врз основа на уредба донесена од Владата на Република Северна Македонија.

Член 47

Средствата од Буџетот на Република Северна Македонија за наменски и блок дотации се пренесуваат на сметки на општините врз основа на уредби донесени од Владата на Република Северна Македонија, во динамика усогласена со Министерството за финансии.

Неискористените средства од ставот 1 на овој член, општините ги враќаат во Буџетот на Република Северна Македонија, најдоцна до 31 декември 2023 година.

Член 48

Буџетските корисници кои се обврзани да изготват Програми за користење на средства од Буџетот, се должни до Владата на Република Северна Македонија да ги достават истите во рок од 30 дена од денот на објавување на Буџетот во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Владата на Република Северна Македонија е должна да ги донесе Програмите од ставот 1 на овој член во рок од 30 дена од денот на доставување од страна на буџетските корисници.

Буџетските корисници до Министерството за финансии доставуваат полугодишен и годишен извештај за реализација на програмите, најдоцна еден месец по завршување на извештајниот период.

Член 49

Поврат на приходи уплатени во Буџетот се врши во случај кога се работи за погрешно, повеќе уплатени, односно наплатени приходи, за уплатени приходи по кои не е настанато правно дејство, како и во случаи кога е остварено право на поврат на уплатени приходи согласно законски и подзаконски акти.

Пренасочување на приходи уплатени во Буџетот се врши единствено кога се работи за погрешно уплатени приходи.

Повратот, односно пренасочувањето на приходите од ставовите 1 и 2 на овој член, освен приходите од ставовите 4, 5 и 6 на овој член, се врши со решение на Министерството за финансии. По исклучок за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го врши Трезорот по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

Поврат, односно, пренасочување на приходите за кои е надлежна Управата за јавни приходи, се врши со решение на Управата за јавни приходи. По исклучок за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го врши Управата за јавни приходи по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

Поврат, односно пренасочување на приходите за кои е надлежна Царинската управа, се врши со решение на Царинската управа. По исклучок за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го врши Царинската управа по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

Поврат, односно пренасочување на приходи кои со својата дејност ги остваруваат органите на државната управа на посебните сметки, се врши со решение на органот на државната управа. По исклучок за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го вршат органите на државната управа по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

Во постапката за поврат на приходите од ставот 1 од овој член, не се засметува камата, доколку со друг закон не е поинаку уредено.

Начинот на постапување при извршувањето на повратот, односно пренасочувањето од овој член го пропишува министерот за финансии.

Член 50

Рокот за завршување на постапката за поврат, односно пренасочувањето на приходите, не може да биде подолг од 60 дена од денот на приемот на барањето, односно од денот на комплетирање на документацијата во врска со барањето за поврат, односно пренасочување на приходите.

Член 51

Правото на поврат на приходи, застарува во рок од пет години од денот кога истите се уплатени, односно од денот на дознавањето дека истите се повеќе или погрешно уплатени или по кои не е настанато правно дејство, доколку со друг закон не е поинаку уредено.

Како ден на дознавање од став 1 на овој член се смета датумот на донесен акт од надлежен орган согласно закон, или друг соодветен акт со кој е утврдено правото на поврат,односно со кој може да се оствари правото на поврат.

3. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТИТЕ НА САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ, ДОНАЦИИ И ЗАЕМИ

Член 52

Средствата утврдени во Раздел 090.04 - Агенција за стоковни резерви, Потпрограма 20 - Управување со стоковни резерви, ставка 484-Стратешки стоки и други резерви, се користат по претходно донесена програма за формирање на стоковните резерви за 2023 година од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на Агенцијата за стоковни резерви.

Член 53

Средствата утврдени во Раздел 090.07 - Агенција за задолжителни нафтени резерви-МАКОРА, Потпрограма 20 - Задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати, ставка 484 - Стратешки стоки и други резерви, се користат по претходно донесена програма за формирање на задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати за 2023 година од Управниот одбор на Агенцијата за задолжителни нафтени резерви.

Член 54

Приходите остварени од самофинансирачки активности, од донации и заеми, буџетските корисници од централната власт можат да ги користат за намените и во висина на износите утврдени со Буџетот врз основа на годишен финансиски план по квартали, сметки, програми, потпрограми и ставки и истиот е потребно да се достави до Трезорот при Министерството за финансии во рок од 25 дена од денот на донесување на Буџетот.

Буџетските корисници од централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до секоја единка корисник, во рок од пет дена од денот на донесувањето на Буџетот, да доставаат извадок од годишниот финансиски план по квартали, сметки, програми, потпрограми и ставки, во кој се содржани одобрените средства за одделните единки корисници.

Врз основа на извадокот од ставот 2 на овој член, единките корисници изготвуваат свој финансиски план по квартали, сметки, програми, потпрограми и ставки кои имаат обврска да го доставаат до надлежното министерство и до Министерството за финансии во рок од 25 дена од денот на донесување на Буџетот.

Во текот на годината буџетските корисници од централната власт можат да доставаат барање за измена на годишниот финансиски план по квартали, за користењето на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки, за расходи кои не можеле да бидат навремено планирани и за истото е потребно буџетските корисници од централната власт да доставаат ревидиран годишен финансиски план по квартали.

Врз основа на годишниот финансиски план, во текот на годината, буџетските корисници од централната власт изготвуваат предлог - финансиски план за даден квартал, по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки, кој го доставуваат до Трезорот при Министерството за финансии најдоцна пет дена пред почетокот на кварталот за кој се однесува планот, заради негово одобрување.

Буџетските корисници од централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до Трезорот при Министерството за финансии да доставaт и збирен квартален план по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки, за своите единки корисници.

Во текот на дадениот квартал буџетските корисници од централната власт можат да доставаат барање за измена на кварталниот финансиски план по месеци, сметки, програми, потпрограми и ставки, во рамки на износите одобрени за дадениот квартал.

Член 55

Прераспределбата на утврдените средства на посебните сметки, меѓу расходните ставки, програми и потпрограми во рамките на буџетот на буџетскиот корисник, се врши со претходна согласност на министерот за финансии.

4. ВОДЕЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈА НА ПРЕЗЕМЕНИТЕ ОБВРСКИ НА БУЏЕТСКИТЕ КОРИСНИЦИ

Член 56

Буџетските корисници водат евиденција и вршат пријавување на преземени повеќегодишни обврски (ПО1 образец) и преземени обврски за тековната година (О1 образец).

Начинот на постапување при пријавување на преземените повеќегодишни обврски (ПО1 образец) и преземените обврски за тековната година (О1 образец), како и водење евидеција на обврските од ставот 1 на овој член, го пропишува министерот за финансии.

5. ИЗВРШУВАЊЕ НА РАСХОДИ ОД СМЕТКИТЕ НА БУЏЕТСКИТЕ КОРИСНИЦИ ПО ОСНОВ НА ПРИСИЛНА НАПЛАТА

Член 57

Средствата за исплата по налози за извршување (решенија за присилна наплата и налози за извршување - спецификации доставени од Народната банка на Република Северна Македонија) се извршуваат од ставката 465 - Исплата по извршни исправи.

За извршување на налозите за извршување - спецификации, Министерството за финансии по службена должност врши пренамена на ставката 465 - Исплата по извршни исправи во висина на потребниот износ од другите ставки каде има расположливи средства во рамки на буџетот на буџетскиот корисник, освен од ставките за исплата на Плати и надоместоци, независно од основот на извршната исправа.

По исклучок од ставот 2 на овој член, за раздел 090.02 - Министерство за финансии - Функции на државата ќе се применува членот 28 од овој закон.

6. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 58

Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година ќе се извршува од 1 јануари до 31 декември 2023 година.

Член 59

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2023 година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2023 ГОДИНА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Собранието на Република Северна Македонија во јули 2005 година донесе Закон за Буџетите со кој се уредува постапката за изготвување, донесување и извршување на Буџетот на Република Северна Македонија и буџетите на единиците на локалната самоуправа и на Градот Скопје.

Буџетските корисници и единките корисници се одговорни за наменското користење на одобрените средства при што реализацијата на расходите односно преземањето обврски единствено е можно во рамките на износите утврдени во Буџетот на Република Северна Македонија. Преземањето на нови обврски подразбира предлагање на нов извор на средства или соодветно намалување на веќе планираните расходи.

Подетално се дефинира постапката за користење на одобрените средства со буџетите преку задолжително доставување на годишни, квартални и месечни финансиски планови до Министерството за финансии, како и можноста за нивна измена во текот на фискалната година, доколку за тоа се укаже потреба.

Со цел понатамошно подобрување на реализацијата на капиталните расходи, а имајќи ги предвид позитивните ефекти кои беа постигнати со воспоставување на КАПЕФ механизмот во 2021 година и со овој предлог закон се воведува обврска буџетските корисници да реализираат 15% од капиталните расходи заклучно со првиот квартал, 40% од капиталните расходи заклучно со вториот квартал, 65% од капиталните расходи заклучно со третиот квартал и 70% заклучно со 15 ноември во тековната година.

Во случај на неисполнување на оваа обврска, неискористените средства до пропишаниот лимит, Министерството за финансии ги прераспределува на ставката 414 - Резерви за капитални расходи кај истиот буџетски корисник, без право на трошење.

Доколку буџетските корисници во следниот квартал реализираат средства до пропишаниот лимит, Министерството за финансии по службена должност ги враќа намалените средства на соодветната потпрограма и ставка од каде што биле прераспределени.

Доколку буџетските корисници и во следниот квартал не ги реализираат средствата до пропишаниот лимит, за користење на прераспределните средства на ставката 414-Резерви за капитални расходи, на предлог на Владата одлучува Собранието.

На ваков начин, буџетските корисници би биле поттикнати да ги реализираат капиталните расходи во планираниот обем и за сметка на буџетските корисници кои имаат потфрлено во реализацијата, повеќе средства да добијат оние буџетски корисници кои ги извршуваат капиталните расходи согласно одобрениот Буџет.

Со Предлог Законот се продолжува со политиките за мотивација на вработените и задржување на искусните и квалитетни административни службеници кај буџетските корисници на централната власт кои се носители на реформските активности, во кои се вложени значителни средства за нивна обука и едукација, со цел истите да се демотивираат да го напуштат работното место.

Исто така, се продолжува политиката за мотивација за вработените во ИПА структурите, задржување на постојниот ИПА кадар и привлекување на нови компетентни работници. Последните години ИПА структурите се соочуваат со висока стапка на одлив на кадарот што директно влијае на

имплементација на ИПА финансираните проекти, апсорпцијата на средствата, како и самиот процес на преминување кон ИПА 3. Одливот на кадар во ИПА структурите е детектиран и на состаноците на ИПА Мониторинг Комитетите од страна на претставниците на Европската Комисија и е посочено дека во рамки на процесот на преминување кон ИПА 3 еден од предусловите може да биде и обезбедување на оптимален број вработени во ИПА структурите. На ваков начин би се обезбедила поголема атрактивност на ИПА работните места, побрзо и полесно нивно пополнување со конкурентни квалификувани кадри, а воедно ќе се овозможи и намалување на одливот на веќе искусниот кадар заради недоволните примања. Ова решение како краен ефект ќе влијае и со зголемена апсорпција на ИПА фондовите.

Со Предлог законот се регулирани условите според кои вработените и избраните и именувани функционери ги остваруваат правата за надоместоци за одвоен живот, селидбени трошоци, закупнина за стан, дневниците и паричен надоместок по основ на солидарна помош. За паричниот надоместок по основ на солидарна помош се прецизираат потребните документи врз основа на кои се докажува основаноста на ова право, категориите на лица на кои се однесува истото и начинот на исплата.

Правото на додаток на плата за прекувремена работа се предлага да се остварува првенствено со користење на слободни денови, доколку во Буџетот на институцијата нема обезбедено средства за оваа намена во масата на плати. Буџетските корисници би имале можност да вршат исплата на додаток на плата за прекувремена работа, само доколку користењето на слободни денови ја нарушува организацијата на работниот процес и редовното извршување на работните задачи.

Подетално се уредува начинот на користењето на средствата по одделни раздели, потпрограми и ставки.

Со Предлог - Законот се регулира трансферот на наменските дотации до единиците за локалната самоуправа преку надлежните министерства, според динамика усогласена со Министерството за финансии. Притоа, евентуално неискористените средства до крајот на 2023 година општините ќе имаат обврска да ги вратат во Буџетот на Република Северна Македонија.

За навремено отпочнување на подготвителните активности за користење на средствата за одделни проекти, програми и намени и во 2023 година останува обврската буџетските корисници да ги достават програмите во утврдениот рок (30 дена) од денот на објавување на Буџетот.

За позначајните ставки како што се трансферите до фондовите, како и за планираните средства на поодделни ставки за кои претходно се донесени програми од Владата на Република Северна Македонија со цел потранспарентно искористување на истите се предвидува доставување на полугодишни и годишни извештаи од страна на корисниците на овие средства до Министерството за финансии.

Се уредува постапката за поврат на погрешно уплатени или наплатени приходи во износ поголем од утврдениот.

Се уредува постапката за извршување на буџетите финансирани од приходите наплатени од дополнителни активности на буџетските корисници и приходите од донации и заеми.

Со Предлог – Законот се уредува и постапката за водење на евиденција и пријавување на преземени повеќегодишни обврски (ПО1 образец) за склучен договор и преземени обврски за тековната година (О1 образец) за склучен договор, законска обврска и други документи кои можат да предизвикаат обврска за плаќање во некој иден период во тековната година.

Со Предлог-Законот се предвидува извршување на налози за извршување (решенија за присилна наплата и налози за извршување доставени од судски извршител) од една единствена ставка, при што Министерството за финансии по автоматизам врши пренамена во корист на оваа ставка од

другите ставки во рамките на одобрениот буџет на буџетскиот корисник. На овој начин од една страна се овозможува искажување и известување за реално направените трошоци при извршувањето на буџетот согласно намената и видот на расходот, а од друга страна во секој момент на побрз и поедноставен начин ќе може да се обезбеди детална информација за извршените присилни наплати по судски решенија за буџетските корисници.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани со посебните законски решенија кај буџетските корисници за законско користење на планираните буџетски средства за 2023 година за намената за која се доделени средствата.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Заради попрецизно уредување на условите и начинот на извршување на Буџетот за 2023 година се предлага донесување на Законот за извршување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година, како надополнување на одредбите на системскиот Закон за буџетите, односно процедурите за управување и извршување на буџетите на буџетските корисници и истиот обезбедува континуитет на обврската за наменско, рационално, економично и ефикасно користење на одобрените средства од страна на буџетските корисници и единките корисници.